

บทบาทและการสื่อสารทางการเมืองของคุณหญิงสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ : ศึกษาในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2535-พ.ศ. 2565*

THE ROLE AND POLITICAL COMMUNICATION OF SUDARAT KEYURAPHAN
: STUDY DURING THE YEAR OF 1992-2022

วิโรจน์ อัสวเสมาชัย

Viroj Assavasemachai

มหาวิทยาลัยเกริก

Kirk University

Corresponding Author E-mail: viroja2500@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาบริบททางการเมืองที่ส่งผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของคุณหญิงสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2535- พ.ศ. 2565 และ 2. ศึกษาบทบาทและกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของคุณหญิงสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2535-พ.ศ. 2565 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ ได้แก่ 1. กลุ่มนักการเมืองจำนวน 5 คน 2. กลุ่มนักวิชาการจำนวน 2 คน 3. สื่อมวลชนจำนวน 3 คน 4. กลุ่มทีมงานจำนวน 10 คน และ 5. กลุ่มประชาชนทั่วไปจำนวน 6 คน ผู้วิจัยคัดเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการคัดเลือกโดยพิจารณาเปรียบเทียบ (Judgemental Sampling) และการคัดเลือกโดยการแนะนำ (Snowball Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะนำการวิเคราะห์ความหมายเชิงตีความ (Interpretative) มาใช้ร่วมกับการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า คุณหญิงสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ อดีตสมาชิกพรรคเพื่อไทย อดีตรัฐมนตรีและปัจจุบันเป็นประธานมูลนิธิไทยพึ่งไทยและประธานกรรมการผู้ก่อตั้งพรรคไทยสร้างไทย ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทในเวทีการเมืองไทยมาตั้งแต่ พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบัน ด้วยการแสดงบริบทที่เป็นผู้หญิงที่มีความสุขุม เยือกเย็น นุ่มนวล การศึกษาดี มีความดีซาดในการทำงาน เติบโตมาจากครอบครัวนักการเมืองมาก่อน มีประสบการณ์ทางการเมืองอย่างมาก จนได้เป็นรองหัวหน้าพรรคเพื่อไทยและได้เป็นรัฐมนตรีคุมกระทรวงสำคัญ ๆ ทั้งกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเฉพาะการทำหน้าที่

*Received October 19, 2023; Revised October 30, 2023; Accepted October 30, 2023

ประธานยุทธศาสตร์การเลือกตั้งให้กับพรรคเพื่อไทย จนชนะการเลือกตั้งท่วมท้นในปี 2548 และเป็นบุคคลที่ได้มีการสื่อสารออกมาชัดเจนและยืนยันย้ำว่าไม่เอาการสืบทอดอำนาจเผด็จการมาตลอดเกือบ 30 ปี ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของ Super Poll พบว่า ประชาชนร้อยละ 98 จดจำคุณหญิง ดร.สุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ ได้จากนโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค และแก้ไขปัญหาคอขวดร้อนของคนรากหญ้า

คำสำคัญ: บทบาท; การสื่อสารทางการเมือง; คุณหญิงสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์

Abstract

The objective of this research was to study the political role that affects political communication during the year 1992-2022 and to study the role and process of political communication of Sudarat Keyuraphan during the year 1992-2022. Key informants used in this research include 1. a group of 5 politicians 2. a group of 2 academics person 3. a group of 3 mass media 4. a working group of 10 people and 5. a group of 6 people. The researcher selected samples using judgmental sampling and snowball sampling. Data analysis methods was to combine interpretative semantic analysis with content analysis.

The results revealed that Sudarat Keyuraphan, a former Pheu Thai Party member, former minister and now chairman of the Thai Sang Thai Party and founding chairman of the Thai Sang Thai Party, has been active in the Thai political arena since 1992 until now. Bleak, soft. Well-educated, decisive in work, grew up in a family of politicians. She has a wealth of political experience until he became the deputy leader of the party and became a minister in charge of important ministries, including the Ministry of Health. The Ministry of Agriculture and Cooperatives, especially Pheu Thai Party's chief election strategist, won an overwhelming election in 2005 and has been a clear communicator and insisted on no authoritarian succession for nearly 30 years, in line with the results of a Super Poll, which found that 98 percent of people remember Sudarat Keyuraphan from the Universal Coverage scheme, also known as the gold card or 30-baht scheme, is the largest of the policy to cure all diseases and solve the problems of grassroots.

Keywords: Political roles; Political communication; Sudarat Keyuraphan

บทนำ

โลกปัจจุบันสตรีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญทางการเมืองในระดับชาติหลายประเทศทั่วโลก อาทิ นางจาซินดา อาร์เดิร์น เข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีสตรี ที่อายุน้อยที่สุดของประเทศนิวซีแลนด์ แม้นางจาซินดา อาร์เดิร์นจะเป็นฝ่ายค้านมาก่อน แต่ด้วยอายุเพียง 37 ปีกลับชนะการเลือกตั้งและสร้างสถิติเป็นผู้นำสตรีที่อายุน้อยสุด (ตรีนุช อิงคุทานนท์, 2563) ประเทศสหรัฐอเมริกาก็ได้สร้างประวัติศาสตร์ทางการเมืองเช่นกัน นอกจากจะมีจำนวนนักการเมืองสตรีในรัฐสภาเพิ่มขึ้นเป็นประวัติการณ์แล้ว ยังมีสมาชิกสภาองเกรสสตรีที่มีอายุน้อยที่สุด (ปีปีซี นิวส์ ไทย, 2561) คือ อเล็กซานเดรีย โอคาซิโอ คอร์เตซซึ่งคือนักการเมืองที่ภูมิหลังมาจากชนชั้นแรงงานเชื้อสายลาติน จากพรรคเดโมแครตอายุเพียง 29 ปี ด้วยการชูนโยบายการต่อสู้เพื่อบริการรักษาพยาบาลแบบถ้วนหน้าและการศึกษาฟรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ รวมทั้งปรับปรุงค่าจ้างขั้นต่ำที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตและยกเครื่องกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในสหรัฐอเมริกาและยังมีนักการเมืองสตรีที่ดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎรของสหรัฐอเมริกาแนนซี เพโลซีที่ได้รับชัยชนะเหนือเควิน แม็กคาธี สมาชิกกระดับสูงของพรรครีพับลิกันเข้ามาดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎรด้วยอายุ 78 ปี (มติชนสุดสัปดาห์, 2562) ทั้งนี้ยังมี ไช่ อิงเหวิน ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) โดยเป็นผู้นำสตรีคนแรก เดิมไช่ อิงเหวิน เป็นอาจารย์กฎหมาย และเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาก่อน การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งด้วยนโยบายยึดมั่นระบอบประชาธิปไตยเคารพเสรีภาพประชาชน สนับสนุนสิทธิชาว LGBTQ+ ให้คำมั่นต่อประชาชนด้วยการนำไต้หวันสู่เอกราช ส่งผลต่อชัยชนะในตำแหน่งประธานาธิบดี (ตรีนุช อิงคุทานนท์, 2563) นอกจากนี้ในซีกโลกตะวันออกมี ชีค ฮาสินา ที่ประสบความสำเร็จก้าวขึ้นมามีตำแหน่งนายกรัฐมนตรีบังกลาเทศ นับเป็นนักการเมืองหญิงที่มีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์การเมืองของบังกลาเทศเนื่องจากชีค ฮาสินา เป็นทายาทของชีค มูจิบู รေးห์มาน ประธานาธิบดีคนแรกผู้เป็นบิดาแห่งการก่อตั้งบังกลาเทศ (กรรณพร เชษฐพยัคฆ์, 2562) ต่อมาถูกสังหารโดยกลุ่มทหารที่ทำการยึดอำนาจ ชีค ฮาสินาจึงสืบทอดอุดมการณ์ของบิดาในทางการเมืองนับจากนั้นมา

สำหรับประเทศไทยการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 บทบาทของสตรี ในสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นไปในทางที่ดีมากขึ้น เพราะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสตรีได้รับการเลือกตั้ง จำนวน 79 คน แบ่งเป็นระบบบัญชีรายชื่อ จำนวน 19 คน และแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน 60 คน (สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, 2562) ในปีนี้ประเทศไทยมีนายกรัฐมนตรีสตรีคนแรก คือ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร กระทั่งในการ

เลือกตั้งวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ได้มีสตรีได้รับเลือกตั้งมากที่สุดเป็นประวัติการณ์ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 16.20 (สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, 2562)

คุณหญิงสุภารัตน์ เกยุราพันธุ์ ถือเป็นนักการเมืองสตรีที่มีความโดดเด่นก้าวเข้าสู่วงการการเมืองโดยเริ่มต้นจากพรรคพลังธรรมภายใต้การนำของ พลตรี จำลอง ศรีเมือง ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานครครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2535 ได้รับการแต่งตั้งเป็นรองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม วันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2537 ในรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ในปี พ.ศ. 2538 พรรคพลังธรรมภายใต้การนำของนายทักษิณ ชินวัตร เข้าร่วมจัดตั้งรัฐบาลผสมของนายบรรหาร ศิลปอาชา และคุณหญิงสุภารัตน์ เกยุราพันธุ์ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยกระทั่งในปี พ.ศ. 2541 นายทักษิณ ชินวัตรได้ก่อตั้งพรรคไทยรักไทย คุณหญิงสุภารัตน์ เกยุราพันธุ์ก็เป็นหนึ่งใน 23 คน ที่ร่วมก่อตั้งพรรคไทยรักไทย และได้รับแต่งตั้งเป็นรองหัวหน้าพรรค เป็นผู้สมัครคนแรกของพรรคไทยรักไทยในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2543 แต่ผลการเลือกตั้งปรากฏว่าชัยชนะเป็นของนายสมัคร สุนทรเวชการเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2544 คุณหญิงสุภารัตน์ เกยุราพันธุ์ เป็น สส.บัญชีรายชื่อพรรคไทยรักไทย ได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข มีบทบาทสำคัญในการผลักดันโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ตามนโยบายหลักของพรรคไทยรักไทย รวมถึงการแก้ไขปัญหาวิกฤตของการระบาดของโรคซาร์และไข้หวัดนก สายพันธุ์ H5N1 ต่อมาในปี พ.ศ. 2548 ได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ทำให้กรรมการบริหารพรรคไทยรักไทย ต้องยุติบทบาททางการเมืองลงเป็นเวลา 5 ปี ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ผลการเลือกตั้งแม้พรรคเพื่อไทยจะได้ ส.ส. มากที่สุด แต่ก็ไม่ได้เป็นรัฐบาล คุณหญิงสุภารัตน์ ตัดสินใจลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรค (ปีชี นิเวศ ไทย, 2564) และก่อตั้งพรรคไทยสร้างไทยขึ้นในปี พ.ศ. 2564 ในฐานะประธานพรรคโดยพรรคมีแนวนโยบายยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ต่อต้านเผด็จการต่อต้านการสืบทอดอำนาจของรัฐบาลทหาร รวมไปถึงมุ่งเน้นการนำเสนอนโยบายแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและปัญหาปากท้องประชาชน เป็นหลักเพื่อให้พรรคเป็นพรรคทางเลือกใหม่ เพื่อเป็นทางรอดของประเทศ (รัก วรินทร์รักษ์, 2564)

จากบทบาทดังกล่าวมาของคุณหญิงสุภารัตน์ เกยุราพันธุ์ เป็นนักการเมืองสตรีที่ได้รับความไว้วางใจจากพี่น้องประชาชนยาวนาน ทั้งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรติดกันถึง 5 สมัย ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสำคัญ ๆ ในหลายรัฐบาลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535-พ.ศ. 2564 ด้วยบทบาทและความสามารถทางการเมือง

จึงน่าสนใจว่าคุณหญิงสุภารัตน์ เกยุราพันธุ์ มีบทบาทและกระบวนการสื่อสารทางการเมืองอย่างไร เพื่อให้เห็นการเมืองสามารถนำมาเป็นแนวทางในกระบวนการสื่อสารทางการเมืองต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบททางการเมืองที่ส่งผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของคุณหญิงสุภารัตน์ เกยุราพันธุ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2535- พ.ศ. 2565
2. เพื่อศึกษาบทบาทและกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของคุณหญิงสุภารัตน์ เกยุราพันธุ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2535- พ.ศ. 2565

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มุ่งเน้นเพื่อทำความเข้าใจถึงบทบาทและการสื่อสารทางการเมืองของคุณหญิงสุภารัตน์ เกยุราพันธุ์ ผ่านทฤษฎีการสื่อสารของเดวิด เค. เบอร์โล (David K Berlo) ตามแบบจำลอง S M C R ในแต่ละช่วงของบริบททางการเมืองที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2535-2564 ว่ามีกระบวนการสื่อสารในแต่ละบทบาทเป็นอย่างไร

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

คือ ได้แก่ 1. กลุ่มนักการเมือง จำนวน 5 คน 2. กลุ่มนักวิชาการ จำนวน 2 คน 3. สื่อมวลชนจำนวน 3 คน 4. กลุ่มทีมงาน จำนวน 10 คน และ 5. กลุ่มประชาชนทั่วไป จำนวน 6 คน ผู้วิจัยคัดเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการคัดเลือกโดยพิจารณาเปรียบเทียบ (Judgemental Sampling) และการคัดเลือกโดยการแนะนำ (Snowball Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ชื่อ-สกุล อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับบริบททางการเมืองของคุณหญิงสุภารัตน์ เกยุราพันธุ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2535-พ.ศ. 2564

ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับบทบาทและกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของคุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธุ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2535-พ.ศ. 2565

4. การรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมวิเคราะห์และสังเคราะห์ สรุปผล และวิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

ผลการวิจัย

1. บริบททางการเมืองในช่วงปี พ.ศ. 2535-พ.ศ. 2564 ส่งผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของคุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธุ์อย่างไร

คุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธุ์ เข้าสู่แวดวงการเมืองครั้งแรกในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร เขต 12 พรรคพลังธรรม (บางเขน หลักสี่ ดอนเมือง สายไหม มีนบุรี หนองจอก และ คลองสามวา) ซึ่งเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ประมาณ 1 ต่อ 3 ของพื้นที่ทั้งกรุงเทพมหานคร ต่อมาในปลายปีเดียวกันได้มีการเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง คุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธุ์ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร เขต 7 พรรคพลังธรรม (ลาดพร้าว วังทองหลาง บางกะปิ บึงกุ่ม คันนายาว และสะพานสูง) และได้รับการแต่งตั้งเป็นรองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในรัฐบาลของชวน หลีกภัย หรือ รัฐบาลชวน 1 ต่อ 1 บทบาทของคุณหญิงในช่วงดังกล่าวที่โดดเด่นคือ การเข้าร่วมชุมนุมเพื่อต่อต้านเผด็จการในช่วงเหตุการณ์พฤษภาทมิฬที่สะพานผ่านฟ้า ในปี พ.ศ. 2537 คุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธุ์ได้รับการแต่งตั้งเป็นเลขาธิการพรรคพลังธรรมและได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมในรัฐบาลของนายชวน หลีกภัย หรือรัฐบาลชวน 1 ต่อ 2 ต่อมาได้จัดให้มีการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2538 สุตารัตน์ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร เขต 7 พรรคพลังธรรม (บางกะปิ บึงกุ่ม วังทองหลาง คันนายาว และ สะพานสูง) และได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ในรัฐบาลของนายบรรหาร ศิลปอาชา หรือรัฐบาลบรรหาร 1 จนกระทั่งมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรและมีการเลือกตั้งในปีถัดมา

การเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2539 คุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธุ์ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร เขต 7 (บางกะปิ บึงกุ่ม วังทองหลาง คันนายาว

และสะพานสูง) โดยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรคพลังธรรม เพียงคนเดียวในสภาฯ ต่อมาได้ลาออกจากพรรคพลังธรรมและย้ายไปสังกัดพรรคไทยรักไทย รวมทั้งได้รับแต่งตั้งเป็นรองหัวหน้าพรรคไทยรักไทย

ในปี พ.ศ. 2544 คุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธุ์ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคไทยรักไทยและได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ดูแลรับผิดชอบงานนโยบายสำคัญของรัฐบาลนายทักษิณ ชินวัตร คือ นโยบายสามสิบบาทรักษาทุกโรค ต่อมาปี พ.ศ. 2548 ได้รับเลือกตั้งอีกสมัย และดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จนกระทั่งถูกตัดสิทธิ์ทางการเมืองเป็นเวลา 5 ปี (30 พฤษภาคม พ.ศ. 2550-30 พฤษภาคม พ.ศ. 2555) เนื่องจากเป็นหนึ่งในกรรมการบริหารพรรคไทยรักไทยซึ่งถูกยุบในคดียุบพรรคการเมือง พ.ศ. 2549 ภายหลังพ้นกำหนดถูกตัดสิทธิ์ทางการเมือง คุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธุ์ได้เข้ารับตำแหน่งประธานยุทธศาสตร์พรรคเพื่อไทยและเป็นผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรีในนามพรรคเพื่อไทย ในปี พ.ศ. 2562

การเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562 เป็นการเลือกตั้งครั้งแรกภายใต้กติกาของรัฐธรรมนูญฉบับ ปี พ.ศ. 2560 และเป็นการเลือกตั้งครั้งแรกนับจากเกิดการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 นั้นหมายความว่า ประชาชนไทยห่างหายไปจากการใช้สิทธิเลือกตั้งถึง 5 ปี นับเป็นช่วงที่สังคมไทยว่างเว้นจากกระบวนการเลือกตั้งยาวนานที่สุดช่วงหนึ่งในประวัติศาสตร์ (ครั้งสุดท้ายคือช่วงระบอบสฤษดิ์-ถนอม) การเลือกตั้งครั้งนี้เกิดขึ้นในบริบทที่สังคมยังมีความแตกแยกแบ่งขั้วทางการเมืองอย่างสูงโดยเฉพาะในทางอุดมการณ์ ความขัดแย้งดังกล่าวมิได้ถูกแก้ไขในเชิงโครงสร้าง เพียงแต่ถูกกดไว้มิให้เผยตัวภายหลังพ้นกำหนดถูกตัดสิทธิ์ทางการเมือง คุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธุ์ได้เข้ารับตำแหน่งประธานยุทธศาสตร์พรรคเพื่อไทย และเป็นผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรีในนามพรรคเพื่อไทย ในปี พ.ศ. 2562 ต่อมาสุตารัตน์ ได้ลาออกจากพรรคเพื่อไทย และร่วมก่อตั้งพรรคไทยสร้างไทย และดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคไทยสร้างไทย

การยุติบทบาททางการเมืองกับพรรคเพื่อไทย สาเหตุการตัดสินใจลาออกจากสมาชิกพรรคของคุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธุ์ อดีตประธานคณะยุทธศาสตร์ นายโกศล พลกุล นายวัฒนา เมืองสุข และนายพงศกร อรรณนพพร คนใกล้ชิด เนื่องจากแนวทางการทำงานไม่ตรงกับกลุ่มผู้บริหารพรรคชุดใหม่ เป็นปัญหามาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ รวมทั้งการแต่งตั้งกรรมการชุดอื่น ๆ อีกหลายชุด โดยทีมงานสายตรงของคุณหญิงสุตารัตน์ถูกเปลี่ยนทั้งหมด มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการเมืองขึ้นมาอีก 1 ชุด มีนายชัยเกษม นิติสิริ อดีต รมว.ยุติธรรม และผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นแคนดิเดตนายกฯ เป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่ทดแทน

คณะกรรมการยุทธศาสตร์ของกรุงเทพมหานครที่ถูกยุบทิ้งไป ที่สำคัญบทบาทการนำในพรรคของกรุงเทพมหานครถูกตัดขาดโดยสิ้นเชิง

บทบาททางการเมืองในการก่อตั้งพรรคไทยสร้างไทย พรรคไทยสร้างไทย (ย่อ: ทสท.) พรรคการเมืองไทยที่จดทะเบียนก่อตั้งเป็นลำดับที่ 3/2564 เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2564 โดยมีนาย สอิสร โบรมัน และนาย วัลลภ ไซยโธสง เป็นหัวหน้าพรรคและเลขาธิการพรรคคนแรก

พรรคไทยสร้างไทยเป็นพรรคการเมืองที่พัฒนามาจาก กลุ่มไทยสร้างไทย กลุ่มการเมืองที่มี คุณหญิงสุภารัตน์ เกตุราพันธุ์เป็นแกนนำ ได้ส่งผู้สมัครลงรับสมัครเลือกตั้งครั้งแรกในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2565 อย่างไรก็ตาม สมาชิกพรรคบางส่วนได้ย้ายกลับไปสังกัดพรรคเพื่อไทย

ในวันศุกร์ที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2565 พรรคไทยสร้างไทยได้เตรียมจัดประชุมใหญ่ที่ โรงละครเคแบงก์สยามพิฆเนศ โดยมีวาระการประชุมที่สำคัญคือการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ โดยมีกระแสข่าวว่า คุณหญิงสุภารัตน์ ซึ่งเป็นประธานพรรคจะเป็นหัวหน้าพรรค นาวาอากาศตรี ศิธา ทิวารี จะเป็นเลขาธิการพรรคซึ่งที่ประชุมมติเลือก คุณหญิงสุภารัตน์ เป็นหัวหน้าพรรค และ นาวาอากาศตรีศิธา ทิวารีเป็นเลขาธิการพรรค

ต่อมาในปี พ.ศ. 2566 เป็นที่แน่ชัดว่าทั้งพรรคสร้างอนาคตไทยและพรรคไทยสร้างไทย ไม่ได้มีการควรวรรวมแต่อย่างใด เนื่องจากไม่สามารถตกลงรายละเอียดเงื่อนไขตามข้อเสนอที่ตกลงกันได้ วันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2566 พ.ต.ท. กุลธณ ประจวบเหมาะ รองหัวหน้าพรรคไทยสร้างไทย เปิดตัว สส.เขตตะวันตก ราชบุรี กาญจนบุรี ประจวบสุพรรณบุรี ซึ่งบางส่วนย้ายมาจากพรรคเพื่อไทยต่อมาในวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2566 พรรคไทยสร้างไทยได้จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคที่ว่าง ซึ่งที่ประชุมมีมติเลือกธำกูร ตันพลสิทธิ์ อดีตเลขาธิการทสท. เป็นเลขาธิการพรรคคนใหม่แทนนาวาอากาศตรีศิธาที่ลาออกจากตำแหน่ง นอกจากนี้ยังมีมติเลือกนายดล เถระกุล อดีตรองหัวหน้าพรรคชาติพัฒนาที่ย้ายมาสังกัดพรรคไทยสร้างไทยเป็นรองหัวหน้าพรรค

2. บทบาทและกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของคุณหญิงสุภารัตน์ เกตุราพันธุ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2535-พ.ศ. 2565 เป็นเช่นไร

บทบาทและกระบวนการในการสื่อสารผ่านพรรคไทยสร้างไทยไปสู่ประชาชน พรรคไทยสร้างไทย เริ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2564 โดยจัดกิจกรรมปล่อยขบวนคาราวานสร้างไทย 77 จังหวัด เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2564 รวมถึงการเปิดตัวนโยบายต่าง ๆ อาทิ นโยบายบ้านอายุประชาชน กระทั่งวันอังคารที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2565 ได้มีรายงานข่าวว่าทางพรรคไทยสร้างไทยตัดสินใจส่งนาวาอากาศตรี

ศิธา ทิวารี ลงชิงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พร้อมกับเปิดตัวผู้สมัคร ส.ก. ทั้ง 50 เขตในวันพุธที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2565

ในวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2565 พรรคไทยสร้างไทยได้เปิดตัว นาวาอากาศตรีศิธา ทิวารี เป็นผู้ที่ผู้สมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และว่าที่ผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) ทั้ง 50 คนจากการเลือกตั้งครั้งดังกล่าว พรรคไทยสร้างไทยได้ที่นั่ง ส.ก. 2 ที่นั่ง ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2565 หลังมีข่าวสมาชิกพรรคหลายคนย้ายกลับไปสังกัดพรรคเพื่อไทยคุณหญิงสุตารัตน์แถลงว่า ไม่เป็นปัญหา และจะเดินหน้าผลักดันร่างพระราชบัญญัติบำนาญประชาชนต่อไปในเดือนมกราคม พ.ศ. 2566 มีการประกาศชื่อสมาชิกเพื่อไทยบางส่วนย้ายมาพรรคไทยสร้างไทย ได้แก่ พันศักดิ์ เพชรพิทักษ์ชน อดีต สส.พรรคเสรีรวมไทย ประจวบศิริชนธอนุติษฐ์ นาคทรพรพ อดีต สส เพื่อไทย เขตสายไหม การุณ โสกุล อดีต สส เพื่อไทย เขตดอนเมือง

ตลอดทั้งเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 คุณหญิงสุตารัตน์เดินสายพบปะและพูดคุยกับสื่อมวลชนหลายสำนัก เพื่อแนะนำตัวพรรคการเมืองใหม่ที่กำลังจะจัดตั้งขึ้น คือ พรรคไทยสร้างไทย พร้อมคำประกาศว่าจะเป็นผลงานชิ้นเอก หรือ Masterpiece ชิ้นสุดท้ายทางการเมืองของตัวเอง

พรรคไทยสร้างไทย ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งรับจดทะเบียนแล้วเมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2564 จะเดินหน้า 2 นโยบายสำคัญ คือ ปรับปรุงรัฐธรรมนูญที่ใหญ่โตมาตลอด 7 ปีของยุค คสช.ให้เล็กลง และเสริมพลังและสร้างโอกาสให้คนตัวเล็กตัวน้อยพร้อมจุดยืนสำคัญ คือจะไม่แตะต้องสถาบันพระมหากษัตริย์ และไม่ดึงลงมาอยู่ในวังวนความขัดแย้ง

ตั้งแต่การระบาดของโควิด-19 เมื่อต้นปี พ.ศ. 2563 คุณหญิงสุตารัตน์ อดีต รมว. สาธารณสุข เคลื่อนไหวแสดงความเห็น และวิสัยทัศน์ผ่านทางสื่อมวลชนทั้งโทรทัศน์ที่เข้าถึงผู้ชมกว้างและสื่อสังคมออนไลน์ที่เจาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ ในเรื่องการแก้ปัญหาการระบาดและผลกระทบทางเศรษฐกิจที่ประชาชนจำนวนมากไม่พอใจกับการแก้ปัญหาของรัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา พร้อม กับการออกแจกข้าวของที่จำเป็นให้ประชาชนในหลายพื้นที่ใน กทม. ที่ผ่านมา คุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธุ์ ถูกโยงมาตลอดว่ามีสายสัมพันธ์อันดีกับผู้นำกองทัพ ซึ่งเจ้าตัวปฏิเสธ แม้ยอมรับว่ารู้จักบ้างบางคน แต่คนละอุดมการณ์กัน และจะไม่ยอมรับการสืบทอดอำนาจเด็ดขาด

อภิปรายผลการวิจัย

กระบวนการสื่อสารทางการเมืองของคุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธุ์ เป็นไปตามทฤษฎีการสื่อสารของเดวิด เค. เบอร์โล (David K. Berio)

จากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้พบว่า คุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธ์ ได้ใช้กระบวนการสื่อสารทางการเมืองตามองค์ประกอบของการสื่อสาร S-M-C-R โดยมีข้อค้นพบดังต่อไปนี้

1. ผู้ส่งสาร (Sender)

คุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธ์ เติบโตมาจากครอบครัวนักการเมืองมาก่อนมีประสบการณ์ทางการเมืองมากมาย เป็นบุคคลที่ได้มีการสื่อสารออกมาชัดเจนและยืนหยัดว่า ไม่เอาการสืบทอดอำนาจเผด็จการมาตลอดเกือบ 30 ปี ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของ Super Poll พบว่า ประชาชนร้อยละ 98 จัดจำคุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธ์ ได้จากนโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรคและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของคนรากหญ้าและอีกประการหนึ่งที่มีความสำคัญส่งผลต่อคะแนนเสียงของนักการเมืองคือ เรื่องของภาพลักษณ์ที่คุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธ์ ได้แสดงบริบทที่เป็นผู้หญิงที่มีความสุขุม เยือกเย็น นุ่มนวล การศึกษาดี มีความเด็ดขาดในการทำงาน ตลอดจนมีแนวคิดในการวางยุทธศาสตร์นโยบาย และวิสัยทัศน์ที่โดดเด่น บทบาทของคุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธ์นั้นจึงแสดงออกถึงความเป็นผู้นำทำให้ดูมีความน่าเชื่อถือ

จากข้อมูลข้างต้น แสดงได้ว่าตัวของคุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธ์ในฐานะผู้ส่งสารนั้นทำให้ประสบความสำเร็จในการส่งสารไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคนรากหญ้า และด้วยการที่มีความตั้งใจในการทำงานด้านการเมือง มีการพัฒนาตนเอง สื่อสารให้ประชาชนทราบถึงผลงานต่าง ๆ ที่ตนเองได้ทำ ทำให้เกิดภาพจำที่ดีของประชาชนในประเด็นนี้

2. สาร (Message)

คุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธ์ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นรองหัวหน้าพรรค ได้เป็นรัฐมนตรีคุมกระทรวงสำคัญ ๆ ทั้งกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเฉพาะการทำหน้าที่ประธานยุทธศาสตร์การเลือกตั้งให้กับพรรคเพื่อไทยจนชนะการเลือกตั้งท่วมท้นในปี พ.ศ. 2548สารที่ได้ส่งในช่วงดังกล่าวนี้มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของคนและคุณภาพชีวิต ช่องทางในการสื่อสาร (Channel) โดยสารที่สื่อออกมามีความชัดเจนที่จะดูแลเรื่องสุขภาพประชาชนโดยเฉพาะสิทธิขั้นพื้นฐานในการรักษาพยาบาลที่เน้นนโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรคและการแก้ไขปัญหาปากท้องและความเดือดร้อนของคนรากหญ้า

จากข้อมูลข้างต้น แสดงได้ว่าคุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธ์ ให้ความสำคัญกับสื่อบุคคลเป็นอย่างมากและมีความสามารถในการใช้สื่อใหม่อย่างดี ในการสื่อสารกับประชาชน โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการสื่อสารผ่านสื่อมวลชนช่องทางต่าง ๆ

3. ช่องทางในการสื่อสาร (Channel)

คุณหญิงสุตารัตน์ เกยุราพันธ์เป็นนักการเมืองที่มีทักษะในการสื่อสารที่ดี คือตรงประเด็น กระชับ เข้าใจง่าย ประเด็นที่ต้องการนำเสนอจะนำเสนอผ่านทาง

สื่อมวลชนและสื่อมวลชนก็ประชาสัมพันธ์ผ่านประชาชนองค์กรทางการเมืองรัฐบาลพรรคการเมือง องค์กรสาธารณะหรือจะสื่อสารผ่านข้อความหรือการให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชนหรือรายการโทรทัศน์ตลอดจนโพสต์ลงโซเชียล มีเดีย ทวิตเตอร์ เฟสบุ๊ก เว็บไซต์ เพื่อนำเสนอประเด็นต่าง ๆ แก่ประชาชนซึ่งเป็นช่องทางที่ดีเนื่องจากผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถสื่อสารกันได้แบบไปกลับ เป็นการสื่อสารแบบสองทาง และยังมีความรวดเร็วในการสื่อสารอย่างมาก

4. ผู้รับสาร (Receiver)

ผู้รับสารของคุณหญิงสุภารัตน์ เกยุราพันธ์ นั้นมีหลายกลุ่มด้วยกันแต่กลุ่มผู้รับสารที่ส่งเสริมให้คุณหญิงสุภารัตน์ เกยุราพันธ์ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งคือกลุ่มคนรากหญ้าที่เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ ถือว่าเป็นฐานคะแนนเสียงที่สำคัญจึงทำให้คุณหญิงสุภารัตน์ เกยุราพันธ์ สามารถส่งสารไปยังคนกลุ่มดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้จากการวิจัย

คุณหญิงสุภารัตน์ เกยุราพันธ์ อดีตสมาชิกพรรคเพื่อไทย อดีตรัฐมนตรีและปัจจุบันเป็นประธานมูลนิธิไทยพึ่งไทยและประธานกรรมการผู้ก่อตั้งพรรคไทยสร้างไทย ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทในเวทีการเมืองไทยมาตั้งแต่ พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบันด้วยการแสดงบริบทที่เป็นผู้หญิงที่มีความสุขุม เยือกเย็น นุ่มนวล การศึกษาดี มีความเด็ดขาดในการทำงาน เติบโตมาจากครอบครัวนักการเมืองมาก่อนมีประสบการณ์ทางการเมืองมากมาย จนได้เป็นรองหัวหน้าพรรค ได้เป็นรัฐมนตรีคุมกระทรวงสำคัญ ๆ ทั้งกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเฉพาะการทำหน้าที่ประธานยุทธศาสตร์การเลือกตั้งให้กับพรรคเพื่อไทย จนชนะการเลือกตั้งท่วมท้นในปี พ.ศ. 2548 และเป็นบุคคลที่ได้มีการสื่อสารออกมาชัดเจนและยืนยันหยั่ว่า ไม่เอาการสืบทอดอำนาจเผด็จการมาตลอดเกือบ 30 ปี ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของ Super Poll พบว่า ประชาชนร้อยละ 98 จดจำคุณหญิงสุภารัตน์เกยุราพันธ์ ได้จากนโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรคและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของคนรากหญ้า

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นผู้วิจัยค้นพบองค์ความรู้จากการวิจัยดังนี้

1. ควรมีการแสดงบทบาทและการสื่อสารเพื่อมุ่งประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญและเพื่อให้ประชาชนทุกคนมีความเป็นอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นโดยสารเหล่านั้นจะส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้างหรืออาจส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งประเทศ

2. ควรทำการสื่อสารที่ชัดเจนและตรงประเด็นทั้งทางวัจนภาษาและอวัจนภาษามีการเปรียบเทียบและยกตัวอย่างเพื่อให้ผู้รับสารสามารถเข้าใจในจุดประสงค์ที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อออกไปได้ง่ายขึ้น มีการใช้ท่าทางท่วงท่าและท่าทางทางร่างกายประกอบด้วย

เวลาสื่อสารเนื่องจากการสื่อสารบางครั้ง อาจเป็นการสื่อสารทางเดียวโดยที่ผู้รับสารนั้นไม่มีโอกาสได้สื่อสารตอบกลับ

3. ควรใช้สื่อใหม่ในการสื่อสาร อาทิ การใช้โซเชียลมีเดีย เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ ทวิตเตอร์ เป็นต้น โดยสื่อใหม่สามารถช่วยนักการเมืองสื่อสารถึงประชาชนได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น เช่น โปสต์ข้อมูลลงในเฟสบุ๊กส่วนตัว หรือส่งทางไลน์ เป็นการสื่อสารกับคนได้จำนวนมาก ในระยะเวลาสั้น และเป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication) ผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถโต้ตอบกันได้เป็นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างมากในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างเป็นประโยชน์สามารถสร้างกระแสนิยมในสังคม เช่น การใช้เฟสบุ๊กในการประชาสัมพันธ์ หรือ แสดงแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและการตั้งกลุ่มไลน์ เพื่อส่งผ่านข้อมูลหรือใช้เพื่อติดต่อสื่อสารจากคนในพื้นที่ที่จะส่งผลกระทบต่อคะแนนเสียงในตัวผู้สมัครหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

นักการเมืองที่มีความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนหรือเคยทำงานในวงการสื่อสารมวลชนมาก่อน ย่อมได้เปรียบในการชิงพื้นที่ในข่าว เนื่องจากสามารถสื่อสารในประเด็นที่สื่อมวลชนต้องการและสามารถสร้างประเด็นทางการเมืองที่น่าสนใจได้ดีกว่าสื่อมวลชนทั่วไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาในเชิงลึก ดังนั้นหากมีผู้สนใจที่จะศึกษาองค์กรอื่น ๆ ด้วยระเบียบวิธีวิจัยใดก็ตาม ย่อมเป็นประโยชน์และสะท้อนภาพขององค์กรนั้น ๆ ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาบทบาทและการสื่อสารทางการเมืองของคุณหญิงสุรารัตน์ เกยุราพันธุ์ ในกรอบแนวคิดองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารเป็นหลัก หากมีการศึกษาในกรอบแนวคิดอื่น ๆ ย่อมจะเสริมให้เห็นภาพของนักการเมืองสตรีในมุมมองที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

3. งานวิจัยชิ้นนี้เป็นกรณีศึกษาตัวอย่างที่เป็นนักการเมืองหญิงระดับชาติแต่ยังขาดการศึกษานักการเมืองที่ประสบความสำเร็จระดับปกรอง เช่น รัฐมนตรีหรือ นายกรัฐมนตรี ซึ่งจะสามารถเรียนรู้ถึงแนวคิดการทำงาน ประสบการณ์ที่สำคัญที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จทางการเมืองได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรณพร เชษฐพยัคฆ์. (2562). ไม่ใช่แค่ไม้ประดับ รู้จัก 6 นักการเมืองหญิงที่ฟอร์มเด่นในสภา. สืบค้น 15 กันยายน 2564, จาก <https://thematter.co/social/6-female-politicians/77845>
- ตรีนุช อิงคุทานนท์. (2563). จาซินดา อาร์เดิร์น นายกรัฐมนตรีนิวซีแลนด์: ผู้นำหญิงที่โดดเด่นสุดในวันที่โลกเผชิญวิกฤต. สืบค้น 10 กันยายน 2564, จาก <https://shorturl.asia/z8G53>
- _____. (2563). ไข่ อิง เหวิน ผู้นำหญิงคนแรกของไต้หวันที่ไม่ได้มีดีแค่เรื่องประชาธิปไตย. สืบค้น 16 ตุลาคม 2564, จาก <https://shorturl.asia/Fkcup>
- ปิปีชี นิวส์ ไทย. (2561). เลือกตั้งกลางเทอมสหรัฐฯ: อเล็กซานเดรีย โอคาซิโอ-คอร์เทซ ผู้แทนหญิงอายุน้อยที่สุดที่ได้รับเลือกสู่รัฐสภา. สืบค้น 16 กันยายน 2564, จาก <https://www.bbc.com/thai/international-46132440>
- _____. (2564). สударัตน์ เกยุราพันธุ์ ในวัย 60 ปี กับภารกิจสร้างไทยสร้างไทย. สืบค้น 8 มกราคม 2565, จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-56950873>
- มติชนสุดสัปดาห์. (2562). แนนซี เพโลซี ประธานสภาผู้แทนฯ สหรัฐคนใหม่. สืบค้น 15 ตุลาคม 2564, จาก <https://shorturl.asia/ERDqH>
- รัก วรินทร์รักษ์. (2564). ชื่อ-นามสกุลนั้น สำคัญไฉน คุณหญิงสударัตน์ เกยุราพันธุ์. สืบค้น 20 มกราคม 2565, จาก <https://www.posttoday.com/life/horo/657581>
- สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง. (2544). ข้อมูล สถิติ และผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ: เอส ทู อาร์ กรุป.
- _____. (2548). ข้อมูล สถิติ และผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2548. กรุงเทพฯ: เอส ทู อาร์ กรุป.
- _____. (2562). ข้อมูล สถิติ และผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: เอส ทู อาร์ กรุป.